

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8. december 2011
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mette Kjølby Miller-
Harris
Sagsnr.: 2011-731-0005
Dok.: 294132

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 19 vedrørende forslag til lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (L 10), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 7. december 2011. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Morten Bødskov

/

Carsten Kristian Vollmer

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 19 vedrørende forslag til lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (L 10) fra Folketingets Retsudvalg

”Under henvisning til ministerens besvarelse af L 10 spørgsmål 5, bedes ministeren yde bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, der giver hjemmel til, at domstolene kan idømme GPS-overvågning, elektronisk fodlænke i grovere sager om stalking, forfølgelse og fredskrænkelser.

Svar:

Med udgangspunkt i Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1526/2011 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, side 226-232, kan et ændringsforslag som nævnt i spørgsmålet formuleres som angivet i vedlagte bilag.

Det bemærkes i den forbindelse, at der i lyset af det, som Strafferetsplejeudvalget har anført om elektronisk kontrol – jf. nærmere side 157-186 i betænkningen samt ovennævnte besvarelse af spørgsmål nr. 5 – efter Justitsministeriets opfattelse ikke på nuværende tidspunkt er grundlag for at konkludere, at elektronisk kontrol (GPS-overvågning) i praksis vil være en reel gevinst som led i overholdelsen af opholdsforbud.

Lovforslaget indeholder således ikke regler om en sådan ordning, jf. herved også pkt. 3.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I overensstemmelse hermed kan Justitsministeriet heller ikke støtte ændringsforslaget i vedlagte bilag.

” Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af ... tiltrådt af ...

Nyt kapitel

x) Efter § 20 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 01

Elektronisk kontrol

§ 01. En person kan efter bestemmelserne i §§ 02-05 påbydes at bære og vedligeholde elektronisk udstyr, der registrerer personens færden (elektronisk kontrol).

§ 02. Elektronisk kontrol efter § 01 kan påbydes, hvis

- 1) den pågældende er pålagt opholdsforbud efter § 3,
- 2) der er begrundet mistanke om, at den pågældende gentagne gange forsætligt har overtrådt et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning, eller at den pågældende har begået en lovovertrædelse omfattet af § 2, stk. 2, eller § 8, nr. 1, og
- 3) opholdsforbuddet ikke i sig selv kan anses for tilstrækkeligt til at beskytte den forurettede.

Stk. 2. Påbud efter stk. 1 kan besluttes, når en person, som foranstaltningen skal beskytte, anmoder om det, eller når almene hensyn kræver det.

Stk. 3. Elektronisk kontrol må ikke stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til den, som foranstaltningen skal beskytte, og karakteren af den adfærd, der er udvist fra den pågældendes side.

§ 03. Påbud om elektronisk kontrol gives af retten for et bestemt tidsrum på indtil 3 måneder.

Stk. 2. Rettens beslutning efter stk. 1 træffes ved kendelse.

Stk. 3. Der kan beskikkes en advokat for den, der er givet påbud om elektronisk kontrol, hvis retten efter sagens beskaffenhed, indgrebets karakter, klagerens person og omstændighederne i øvrigt finder det ønskeligt. Den beskikkede advokat har samme beføjelser som en forsvarer i en straffesag. Om salær og godtgørelse for udlæg til en beskikket advokat gælder samme regler som for beskikkede forsvarere, jf. retsplejelovens § 741.

§ 04. De registrerede oplysninger skal slettes efter 1 år, medmindre de indgår i en straffesag.

§ 05. Politiet kan gøre sig bekendt med registreringen, når registreringen viser, at den pågældende befinder sig et sted, der strider mod et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning, eller befinder sig i nærheden heraf.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om elektronisk kontrol, herunder om den pågældendes pligt til at bære og vedligeholde teknisk udstyr og om politiets adgang til de registrerede oplysninger.«

[Regler om elektronisk kontrol]

Til§ 21

y) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Den, der forsætligt eller groft uagtsomt overtræder et påbud efter § 01 straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

[Straf for overtrædelse af påbud om elektronisk kontrol]

z) Efter stk. 2, der bliver stk. 3, indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 4.* I forskrifter, der udstedes i medfør af § 05, stk. 2, kan der fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 2 år for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

[Straf for overtrædelse af påbud om elektronisk kontrol]

æ) I *stk. 4*, der bliver *stk. 5*, ændres »stk. 1« til: »stk. 1, 2 og 4,«.

[Adgang til offentlig påtale af overtrædelse af påbud om elektronisk kontrol]

Til§ 23

ø) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 968, *stk. 4*, indsættes efter nr. 4 som nyt nummer:

»5) angår påbud om elektronisk kontrol efter § 01 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning,«

Nr. 5 og 6 bliver herefter nr. 6 og 7.

[Adgang til særskilt kære af kendelser om elektronisk kontrol afsagt under

hovedforhandlingen eller under dennes forberedelse]

Til§ 25

å) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. Kapitel 01 og § 21, stk. 2, 4 og 5, og § 23, nr. 01, træder i kraft efter justitsministerens bestemmelse.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

[Ikrafttræden af reglerne om elektronisk kontrol]”

Med udgangspunkt i Strafferetsplejeudvalgets nævnte betænkning kan bemærkningerne til de enkelte ændringsforslag formuleres som anført nedenfor.

”Til nr. x (kapitel 01)

Til §§ 01 og 05

Med den foreslåede bestemmelse i § 01 kan det ved elektronisk kontrol påbydes en person at bære og vedligeholde elektronisk udstyr, der registrerer personens færden.

Efter det foreslåede § 05, stk. 1, kan politiet gøre sig bekendt med registreringen, når registreringen viser, at den pågældende befinder sig et sted, der strider mod et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning, eller befinder sig i nærheden heraf.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 05, stk. 2, fastsætter justitsministeren nærmere regler om elektronisk kontrol, herunder om den pågældendes pligt til at bære og vedligeholde teknisk udstyr og om politiets adgang til de registrerede oplysninger.

Som følge af den stadige tekniske udvikling er det væsentligt, at regelsættet ikke bindes for snævert til en bestemt teknisk løsning. De foreslåede regler om elektronisk kontrol skal således alene regulere de overordnede principper for elektronisk kontrol, mens detailregulering bør ske ved administrativt fastsatte regler. De foreslåede bestemmelser i §§ 01 og 05 overlader det på den baggrund til justitsministeren at fastsætte de nærmere regler om elektronisk kontrol.

Med de foreslåede bestemmelser kan elektronisk kontrol bruges både med hensyn til geografisk bestemte tilhold (opholdsforbud) og med

hensyn til et almindeligt tilhold, ligesom elektronisk kontrol vil kunne udnyttes i tilfælde, hvor der tillige er sket bortvisning. Med hensyn til almindelige tilhold vil det være en forudsætning, at også den beskyttede part forsynes med en modtager, således at alarm kan udløses ved, at afstanden mellem de to kommer under et fastlagt mindstemål. I begge tilfælde er det en betingelse, at der er givet eller samtidig gives et opholdsforbud. Derimod er der ikke mulighed for elektronisk kontrol af en bortvisning som sådan. Er der i tilfælde af bortvisning behov for en sikkerhedszone omkring boligen, bør der således etableres opholdsforbud og på det grundlag elektronisk kontrol.

Elektronisk kontrol reserveres både som følge af indgrebets karakter og som følge af det hermed forbundne ressourceforbrug for grovere tilfælde. Der kan således ikke ske elektronisk kontrol af almindelige tilhold som sådanne. Der vil dog med de foreslåede regler kunne fastsættes administrative regler om, at det ved elektronisk kontrol af opholdsforbud bør være muligt også at anvende en funktion med alarm ved overskridelse af en mindsteafstand mellem parterne, og derigennem en elektronisk kontrol af et almindeligt tilhold.

Det bemærkes i den forbindelse, at der vil være en forskel på overskridelse af en mindsteafstand og indtrængen i en forbudszone. Mens det sidstnævnte vil have karakter af en overtrædelse af opholdsforbuddet, vil det førstnævnte ikke i sig selv være en overtrædelse – hverken af opholdsforbud eller tilhold. Alarm ved en overskridelse af mindsteafstanden – der kan være helt uforvarende for den kontrolleredes vedkommende – vil derimod give mulighed for at advare den forurettede og eventuelt for at bede den kontrollerede om at ændre retning mv. Som anført ovenfor kan elektronisk kontrol også anvendes med hensyn til bortvisning. Da det imidlertid efter forslaget er en betingelse for elektronisk kontrol, at der er meddelt opholdsforbud, og da et opholdsforbud i bortvisningstilfælde typisk vil indebære, at der er lagt en "sikkerhedszone" omkring netop bopælen, vil bortvisningen normalt ikke få selvstændig betydning for, om der er sket en overtrædelse af opholdsforbuddet. Kontrollen skulle således gerne føre til alarm i god tid, før den kontrollerede når til bopælen.

Det følger endvidere af de foreslåede bestemmelser om elektronisk kontrol, at kontrollen begrænses til såkaldt hybridovervågning, således at den kontrolleredes position kun er tilgængelig for politiet, når der foreligger et behov i form af en situation, der udløser en alarm, dvs. enten at den kontrollerede er i eller i nærheden af den forbudte zone, eller at en

mindsteafstand mellem den kontrollerede og den forurettede er overskredet.

Med de foreslåede §§ 01 og 05 vil det være muligt administrativt at fastsætte, at politiet kan lægge en sikkerhedsmargin til forbudszone. Overskridelse af en sådan sikkerhedsmargin eller af en mindsteafstand vil ikke i sig selv vil være en strafbar overtrædelse af et opholdsforbud mv.

Efter § 05, stk. 2, fastsætter justitsministeren endvidere nærmere regler om den kontrolleredes pligt til at bære og vedligeholde udstyret. Der kan således efter bestemmelsen bl.a. fastsættes regler om, at den pågældende løbende skal oplade batterierne i udstyret.

Til § 02

Den foreslåede § 02 fastlægger de betingelser, der skal være opfyldt, for at der kan gives et påbud om elektronisk kontrol.

Efter § 02, stk. 1, nr. 1, kan elektronisk kontrol påbydes, hvis den pågældende er pålagt et opholdsforbud efter lovforslagets § 3.

Med det foreslåede § 02, stk. 1, nr. 2, er det for det andet en betingelse, at der er begrundet mistanke om, at den pågældende gentagne gange forsætligt har overtrådt et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning, eller at den pågældende har begået en lovovertrædelse, der er omfattet af lovforslagets § 2, stk. 2, eller § 8, nr. 1.

Efter 1. led kan der således gives påbud om elektronisk kontrol, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågældende forsætlig har overtrådt et tilhold, opholdsforbud eller bortvisning.

Der skal endvidere være tale om gentagen overtrædelse af et tilhold mv. Det forudsættes, at der er tale om et større antal overtrædelser eller dog et vist antal inden for kortere tid, navnlig i tilfælde hvor der er tale om chikane, der er ved at antage karakter af mere systematisk forfølgelse.

2. led fastsætter, at der endvidere kan gives påbud om elektronisk kontrol, hvis den pågældende har begået en lovovertrædelse, der er omfattet af lovforslagets § 2, stk. 2, (grov personfarlig kriminalitet) eller § 8, nr. 1 (lovovertrædelser, der kan medføre bortvisning). Dette svarer til de lovovertrædelser, der er omfattet af lovforslagets § 4, nr. 1, om betingelserne for opholdsforbud.

Efter det foreslåede § 02, stk. 1, nr. 3, vil det endelig være en betingelse for at give et påbud om elektronisk kontrol, at opholdsforbuddet ikke i sig selv kan anses for tilstrækkeligt til at beskytte den forurettede. Elektronisk kontrol bør således kun anvendes i de situationer, hvor det er særlig påkrævet, og hvor et opholdsforbud ikke anses for tilstrækkeligt af hensyn til at værne den, som opholdsforbuddet skal værne.

Elektronisk kontrol vil efter forslaget kunne påbydes såvel samtidig med meddelelse af et opholdsforbud som efterfølgende i forhold til et tidligere meddelt, stadig gældende opholdsforbud.

Hvis opholdsforbuddet udløber eller ophæves, f.eks. fordi der sker frifindelse for et strafbart forhold, der indgår i grundlaget herfor, bortfalder påbuddet om elektronisk kontrol.

Det foreslåede § 02, stk. 2, svarer til lovforslagets § 14. Der henvises til bemærkningerne hertil.

Ved § 02, stk. 3, fastsættes et proportionalitetskrav svarende til lovforslagets § 12. Der henvises til bemærkningerne hertil.

Til § 03

Efter det foreslåede stk. 1 kan påbud om elektronisk kontrol gives af retten for et bestemt tidsrum på indtil 3 måneder.

Påbuddet kan forlænges efter samme regel, hvis betingelserne for elektronisk kontrol er opfyldt ved periodens udløb.

Efter det foreslåede stk. 2 træffes retten beslutning om elektronisk kontrol ved kendelse.

Det foreslåede stk. 3 svarer til lovforslagets § 18, stk. 2 og 3. Der henvises til bemærkningerne hertil.

Til § 04

Det følger af den foreslåede § 04, at de registrerede oplysninger skal slettes efter 1 år, medmindre de indgår i en straffesag. Dette gælder både de oplysninger, som politiet har adgang til, og de data der registreres i systemet med henblik på i givet fald at udløse en alarm.

Til nr. y og z (§ 21, stk. 2 og 4)

Det foreslås, at den, der forsætligt eller groft uagtsomt overtræder et

påbud om elektronisk kontrol efter § 01, eller bestemmelser fastsat i medfør af den foreslåede § 05, stk. 2, kan straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Til nr. æ (§ 21, stk. 5)

Det foreslås, at overtrædelser af påbud om elektronisk kontrol (ligesom overtrædelse af tilhold, opholdsforbud og bortvisning) vil kunne påtales af det offentlige. Offentlig påtale kræver en udtrykkelig anmodning fra den forurettede, medmindre almene hensyn kræver påtale. En anmeldelse fra den forurettede anses som en begæring om offentlig påtale, medmindre andet fremgår af anmeldelsen, jf. retsplejelovens § 720, stk. 2, 2. pkt.

Til nr. ø (§ 23, nr. 01)

Efter retsplejelovens § 968, stk. 4, kan kendelser og andre beslutninger, der afsiges under hovedforhandlingen eller under dennes forberedelse, som udgangspunkt kun kæres, hvis kendelsen eller beslutningen angår nærmere bestemte forhold, jf. opregningen i § 968, stk. 4, nr. 1-6.

Med forslaget til nyt *nr. 4* udvides denne adgang til særskilt kæremål til også at omfatte kendelser afsagt efter forslaget til § 03, stk. 2, om påbud om elektronisk kontrol efter § 01.

Til nr. å (§ 25, stk. 2)

Forslaget indebærer, at reglerne i kapitel 01 om elektronisk kontrol og straffebestemmelserne i tilknytning hertil samt forslaget om adgang til særskilt kære af kendelser herom træder i kraft efter justitsministerens bestemmelse. Reglerne vil således kunne sættes i kraft, når det vurderes, at de tekniske forudsætninger herfor er tilvejebragt.”